

Megjelenik e lap mindennap,
pénteket kivéve.

Előfizetési ár:
Helyben a hátralévő szüneti folyóira 2 frt. 50 kr.
Vidékre " " " 5 " — "
Helyben egy óra 1 " oszt. ért.

Mindennemű hirdetések elfogad-
tatnak: kétszer hasábozott sorért
5 újkr., ismétléseknél 3 újkr.
Kincstári díj minden hirdetésről 30 újkr.

MÁRIA.

BESZÉLY.

(folytatás.)

VII.

Csatár határozottan párthivél nyilatkozott Békésinek, ki ekkor már elszüneti folyóiratban elő-
haladott volt, ez Csatárt útközben a székelyekhez
küldte, gazdag ígéretekkel régi szabadságuk visz-
szaadása iránt — melytől János király föltámadá-
sukért fosztotta volt meg — ha készülője alá sze-
gülnek. A székelyek elpártolásukról a törvényes
fejedelemtől árt szabályok, de Báthorinak, követsé-
get küldtek bosszú kérelemmel: „hogyan ők, ha
mit Békési ajánlott, elvesztett szabadságukat, jo-
gaikat visszanyerik, készek a törvényesség zász-
lója alatt Békési ellen fogni fegyvert.”

Báthori azonban fejedelmi önérzete, úgy az
ország törvényében megsértve érezvén magát ily
alkuval; röviden felelt: „nem alatti valói engedel-
messég s jobbágyi illem a haza vész idején al-

kudozni; különben is a vesztett jogok vissza-
nyerésére előbb érdemek teendőek s azután ké-
relem, azért helytelen kérelmek megtagadtatik, s
ha Isten fegyvereinek sükert adand, nem fogja
elmulatni, hogy ezen hűtlenségükön több fajni-
valójok legyen, mint örömeik.”

Ily visszautasítás megtermé azt, mit Békési
ígérattal nem vihatott ki, nem mintha több tör-
vénytörtszerűséget láttak volna Békési tervében, ha-
nem a fejedelmi büszke modor, melylyel kérel-
mük visszautasított, vivé a székelység nagy-
részét Békési összevissza gyűjtött néphordái közé.

Azonban ez mégis nagy előnyt vivott ki
Csatár részére, ő feltudta az alkalmat használni
ugy, hogy abban nagy érdemet találjon Békési.
S ez nem is megvetendő segély volt, mind szá-
muk, mind hadigyakorlottságukra nézt, de volt
még egy nagy lélekmozgás, mely félelmesé
tevé őket a fejedelemre nézt: a bosszú dühe,
melylyel vértézve voltak az ellenében, ki nekik
vesztett jogaik visszakövetelését oly egyszerűen,
hidegen és fenyegetőleg visszautasította.

Csatár kémlő útjában érinté Kolozsvárt is.

értésittetvén rokona, Csatárné által Mária hollé-
téről; ő nem hagyott a remény, a gondolat-
fól, hogy a lány és kezével szép birtoka is sa-
játja lesz egykoron.

Minden anyagi czélzás mellett, volt némi
tisztaság is szevedélyében, ő birni akarta, sőt
elhatározta, de inkább szerette volna, ha Mária
vonzalom, szerelemből nyujtaná kezét nékie, ám-
bár megtagadás esetére már ekkor egy sötétebb
eszmétől nem volt idegen.

Mi a nő szerelem nélkül? gondolá magában,
virág az, illat nélkül.

De utána gondolá, hogy a nők, ha csak-
ugyan angyalok, nem e földön azok, hanem ott
fenn a túlvilágban; s mit ér a szerelem nyo-
morban?

Igen anyagi észlelet lakta némely ke-
beket ez előtt szinte 300 évekkel is; és most?

Most, vagy akkor gondolkozhatott-e így két
tisztán, égien szerető szív?

Ilyen szerelemben sok, sok a salak, a szenny.
Zalárdi ez idő tájt Fehérvártt volt, a hadi ere-
jében magát szervező fejedelem körül.

Midőn belépett Csatár Máriához, s ez meg-
látá őt, azon érzet keserősége fatotta át a lány-
kát, mely kellemetlen benyomásu tárgy látásán
kél önkénytelen bennünk, de vele született gyön-
géségénél fogva, bár nem régi — hogy úgy
mondjuk — tolakodó nyilatkozata Csatárnak azon-
nal emlékébe fűródött — nyájason fogadá.

Minő meglepő ön nálunk! szóla az érkezőhez.

Kellemesen hatotta ez meg Csatárt, s kevés
beszélgetés után sietett a társalgást azon térre
vezetni, melyen vágyai annyira repdesének.

„Eljöttem még egyszer, mielőtt a honsze-
retet magasztos lángja a harczolók közé vien-
dene, megtudni, ha önnek emléke talizmánom
lesz-e a harcz gyilkában, vagy kárhazatom, mely
kergetend fölkeresni a vészt, a halált?”

„S ön Békesi zászlója alatt harczoland, nem-
de?” felelt kitérőleg, vagy inkább kérdezte a
lány.

„Igen Mária! a fejedelemségben kijátszott,
javaiban földulatott és a hontól gyalázatosan meg-
fosztatott férfiu táborában vivok.”

„De a fejedelem törvényesen, az ország ál-
tal választatott.”

„Nem Mária! ő nem szavazattal, de tömeg
zajától, melyben más szavazatok hangjai is reh-
deshtettek, lételett azzá, de e választás törvény-
szerőségét, az osztrák császár, török padisah s
maga a nép, Erdélynek nagyrésze tagadják, s e
tagadás jogot ad Békesinek, a hazánk körül any-

nyi érdemmel bírónak, ha másképp nem, fegy-
verrel föntartani a jogát.”

„Ön a népre hivatkozik,” szóla szelid vi-
tatkozással Mária, „s nem gondolja ön meg azt,
ha a fejedelem a népre hivatkozik, az hű lesz
az első váásztásához? egy nemzetnek van any-
nyi önérzete, hogy cselekvényeiben nem jön el-
lentétben önmagával.”

„Oh Máriám! ön nem ismeri így történel-
münket, nem e nemzetet.”

„Vagy igen, Csatár! mennyire korlátoltsá-
gom engedé bejutni történetünk lömbjébe, is-
merem azt, de azt is hiszem, hogy e nemzet
végre azon öntudatra jött, miképp saját multjón
tanulva, hű lesz önmagához, s áltálja a pártos hon-
fiak álczás honszeretetét, s nem leendő többé gyáva
eszköze oly harcznak, melyet önérdék gyujta meg.”

Csatár nem tett föl ekkora érettséget Má-
riában, s ily felfogást nemzeti ügyek körül, ő
azt gondolta: lánynyal van dolga, ki a kebel
harczain túl nem ismer más háborut, s ki nem
képes fölfogni így indokait a készülendő csatának.

„Ön jó Mária! leledi nemes rajongásában,
hogy a nép nem tanulmányozott pályán halad
soha, az ő vezérfáklyája az ösztön; olvasta ön
kétségkívül a téli esték unalmas óráiban, vagy
hallotta legalább nemes és tudós atyjától, hogy
a nép, mely Brutust, Caesarnak gyilkosát egy
perczen dicsőíté, Caesárrá akará tenni; más
perczen, midőn Antonius szólott a néphez fegy-
vert ragadott Brutus ellen, és végre megöle!
ilyen a nép, Máriám! mely ma Báthorit váasztá,
holnap Békesiben tisztelendi fejedelmét!”

„Oh igen! lehet olyan nép — szóla Mária —
de hogy a nép olyanná legyen, hogy a nép,
mely eredetiben jó és fölséges, romlottá legyen,
aljas, hazát evő érdekektől vezérelt kolomposok
teszik; menjenek önök szép, nemes eszmének
harsogó szózatával elől, s önöket, mint hálvá-
nyukat követendi a nép; oh igen! önök, kik áruló
tervekre ígéretek csáb ingerével hívják föl a né-
pet elverni e sokat tépett hon kevésig élvezett
békéjének szelid álmát, okai, hogy ő ma dicső-
ített holnap a Golgotha hegyére viszi a nép.”

Csatár állatta, hogy itt nemsokra megy okos-
kodásával, hogy erősebb hit az, melyet Mária
vall, semhogy azt könnyen megingathatná, s ha
vitatkozásiban makaesabbá teszi Máriát, veszé-
lyezve lesz a részvét is, melylyel kísérhetni a
harczost, a nélkül, hogy a harczot igazságosnak
mondanók.

De nem is kellett ezzel tepelődnie, szük-
ségtelen lett volna az ugy is.

„Nem ugy Máriám! én igazat adok önnek,

mert a vitatkozás messzebb vetne bennünket egymástól; áldja meg a fegyvert, mely a nemsoká kitörő harcba kísér engemet!”

„Áldás Istentől jön, ki belátja a harc indokait,” szolt Mária.

„De emberek kifejezik ohajukat.”

„Az én ohajom: a harc maradása.”

Világosabban kell szólnom, gondolá Csatár.

„De ha a sors keze nem engedi azt, elki-sérend-e részvéte, szerelme engemet odáig?”

„Minek e faggatás, Csatár!” kérdé Mária.

„Mert szerelmem viszhangot kér, Mária! mert nem élhetek tovább az ámitás csalóka érzetében; tisztába akarok jöni jövőmmel, vagy ha Isten keze rám nehezülend, hedd tudjam, hogy marad egy szív, mely szerelmének fájdalomában megjelenik olykor sirom felett.”

„Őn igen komolyan beszél, Csatár, ott lesz tudata, érzete az igazságos ügynek — ha úgy véli — megőrzi önt.”

„Miért nem beszél nyíltan Mária! miért érzget perczenként mérget e szívbe, miért nem mondja ki egy szóval azt, mi tán hosszú jövőre építne föl boldogságomat? e szót: hogy szeret.”

„Mert nem tehetem azt.”

„Miértne, Mária! szolt esdekelve Csatár, e rövid szó szívből hozva föl, egy rám szakadt paradicsom lenne.”

„Hagyjon fel ön e kéréssel, Csatár!

„Ugy hát hagyjak fel a reménnyel is ugy-e? oh szóljon kérem, esdem önt, szóljon nyíltan, e kebel nagy, eléggé nagy, hogy elbirja magát a kárhozat hallását is.”

„Csatár! ön kényszerít kimondanom, én nem szerethetem önt.”

„Őn nem szerethet Mária! miért? mert önnék van már bálványa, mely körül fonódik szerelmének repkénye, s számomra nem marad egyéb, mint a megvetett szerelem féjő emléke; jó lesz ez is kísérőül a halálba; vagy ha ez áldást is megtagadná a sors szeszélye tőlem, akkor ha bár ön megvetett is, birni fogom önt.”

Szólott fölviharozott hangulatával kedélyének s nemével a keserűségnek, s az ajtót maga után vágva távozott.

MEZŐVÁRI

(folytatása köv.)

Vegyesek.

— A helybeli szinigazgatóság pesti ügynöke jelenti, hogy Prielle Cornelia szabadságot nyert Kolozsvárra vendégszereplésre; s így január 5-ékre várhatjuk őt.

— A kétkrajczáros vastag krajczár ez év utolsó

napjával kiesik a forgalomból; a ki elásta, szedje ki, mert azután csak súly szerént lesz értéke a rézműveseknek.

— A vakszerencse ismét rámosolygott valakire nálunk; a kis lutriban ezereket nyert. Ugy kell neki, mert hitt a póknak, mely a nyerő számot felhúgta.

— A lutiról eszünkbe jut, hogy december 15-én húzták az Eszterházi nagy sorsszámot; ugyanakkor a budai kölcsön-sorsszámot; december 28-án pedig húzták a dunai gőzhajó-társaság sorszámain. Ezek által nagy szerencsét húzhatnak valakinek, a ki a főnyerőt kapja — de bezzeg szűk világa van annak, kit az év végével a bilelezők húznak.

Érkeztek:

- ^{11/12} Gróf Rhédey Lajos, Maros-Vásárhelyről.
Simai Márton, kereskedő, Szamosújvárról.
Hoffmann János, cs. k. hivatalnok, Dézséről.
Hosszu Ferencz, földbirtokos, Mocsról.
Bocskor László, földbirtokos, P. Kamarásról.
Kendefi István, földbirtokos, Méhesről.
Biró Simon, földbirtokos, Méhesről.
Rettegi Ferencz, földbirtokos, Szentkirályról.
Rettegi István, földbirtokos, Tötöréről.
Hercz János, földbirtokos, B.-Hunyadról.
Cserényi Elek, földbirtokos, Alórról.
^{15/12} Molnár József, földbirtokos, Dehreczamból.
Keresztes Sándor, földb., B.-Hunyadról.
Székely István, földb., Sz.-Ujfaluról.
Török Zsigmond, földb., Kalota-Szt-Királyról.
Kilin Ferencz, földb., M.-Valkórol.

Elutaztak:

- ^{11/12} Bárány Radák Ádám, Maros-Ludasra.
Farkas György, földbirtokos, Bonczidára.
Tóth Ferencz, földbirtokos, N.-Enyedre.
Thoroczkai Venczel, földbirtokos, N.-Enyedre.
Sáska Sándor, földbirtokos, Gezséro.
Báthori Dani, kereskedő, Székro.
^{15/12} Gróf Rhédei Lajos, M.-Vásárhelyre.
Vojth Miklós, ügyvéd, Szamosújvárra.
Stadler Wolfersgrün Károly, cs. kir. hivat. Dézsre.
Simai Márton, kereskedő, Méhesre.
Hoffmann János, földb., Dézsre.
Hiri János, földb., B.-Hunyadra.
Kendefi István, földb., Méhesre.
Hosszu József, földb., Mocsra.
Biró Antal, földb., Kis-Kapusra.
Boczkó László, földb., P.-Kamarásra.
Biró Simon, földb., Méhesre.
Rettegi István, földb., Tötörre.

(20)

(1—3)

Ház-eladás.

A kétvíz között a 26-dik számú ház eladó.
Tudakozhatni felőle a tulajdonosnénál, Justina Antalné asszonynál, nagy-piaczon, Ublich-czúkrász ur átellenében a fodrász-beltől balra.

Tulajdonos és felelős szerkesztő: HAVI MIHALY.

Bodorfi Henrik jutalomjátéka.

Ferenczi Izabella első fellepte.

BÉRLET

SZÜNET.

NEUZEPTI

SZÍNHÁZ.

Felsőbb

engedélyvel.

Kolozsvártt, ma, szombaton, december 17-kén, 1859.

A fennálló országos szini választmány pártfogása és HAVI MIHÁLY igazgatása alatti
dalszintársaság által

Bodorfi Henrik jutalmára adatik :

TROUBADOUR.

Komoly opera 4 szakaszban. Irla Cammarano Salvator, olaszból fordította Nádaskai Lajos. Zenéjét írta Verdi.

I-ső Szakasz:
A PÁRBAJ.

II-ik Szakasz:
A CZIGÁNYNŐ.

III-ik Szakasz:
A CZIGÁNYNŐ FIA.

IV-ik Szakasz:
A BÜNTETÉS.

S z e m é l y z e t .

Luna gróf	BODORFI.	Hírnök	Gerecs.
Leonora	Fridrikné.	Azucena, cigány nő	Ferenczi I.
Ines, barátnéja	Láng Mária.	Egy cigány	Bokor.
Manrico	Follinus.		
Fernando	Marcella.	Leonora barátnéi, Luna kísérete, katonák, cigányok, cigány nők.	
Ruis	Alajos.		

Történik részint Biscajában, részint Arragoniában a 15-dik század elején.

A t. cz. közönség kegyébe mély tisztelettel ajánlja magát Bodorfi Henrik.

Ferenczi Izabella szabadságidejének használata után a fennirt szerepben lép föl először e színiudényben.

Tisztelettel kéretnek a páholy- és zártszék bérlő t. uraságok helyeik meg- vagy nem tartása iránt déli 12 óráig rendelkezni, hogy azontul másoknak is szolgálhassunk.

A holnapi előadással a bérlet bevégezödvén, a jövő bérletár befizetésére tisztelettel fölkéri a t. cz. közönséget a színiigazgatóság.

Helyek ára: Felső páholy 2 ft 10 kr. Közép páholy 3 ft 15 kr. Alsó páholy 2 ft 63 kr. Zártszék 70 kr. Földszint 42 kr. Altiszti jegy 21 kr. Karzat 18 kr. osztr. ért.

Kezdeté fél 7 órakor, vége 9 után.

AZ EV. BEP. FÖTANODA KÖNYVNYOMDAJA. (Behö farkasuteza 74 sz.)